

POSTĘPOWANIE W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

**W SZKOŁACH I PLACÓWKACH OŚWIATOWYCH
PROWADZONYCH PRZEZ MIASTO WROCŁAW**

Wydarzenia ostatnich lat [pandemia koronawirusa COVID-19, przybycie do Wrocławia dużej liczby dzieci – uchodźców wojennych z Ukrainy] uświadomiły nam wszystkim, że nikt nie może uważać, że sytuacje kryzysowe - wyzwania z tym związane go nie osiągną. Szczególnie dotyczy to szkół i placówek oświatowych w obszarze organizowania interwencji kryzysowej oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom, uczennicom i uczniom w sytuacjach kryzysowych. Wobec tych wyzwań dyrektorzy szkół i placówek oświatowych stają przed trudnym zadaniem właściwego zareagowania wobec zagrożenia w taki sposób, by wybierane drogi radzenia sobie z zachowaniami wnoszącymi do społeczności szkolnych niepokój, strach czy bezpośrednio zagrożenia zdrowia i życia zapewniły wszystkim bezpieczeństwo fizyczne, psychiczne i emocjonalne. Przepisy prawa, a w szczególności Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach, określają zadania dyrektorów w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w szkole lub placówce, a także bezpiecznych i higienicznych warunków uczestnictwa w zajęciach organizowanych przez szkołę lub placówkę poza obiektami należącymi do tych jednostek oraz sposób postępowania.

Niniejszy Poradnik, zawierający przykładowe procedury postępowania w konkretnych sytuacjach, które mogą być modyfikowane [a nawet powinny] w każdej szkole i placówce oświatowej, z uwzględnieniem jej specyfiki i potrzeb, ma dać dyrektorom poczucie pewności, że w trudnych okolicznościach życia szkolnego, zrobili wszystko, by zapewnić bezpieczeństwo dzieciom i młodzieży, a także całej społeczności szkolnej, oraz ochronić przed przykrymi konsekwencjami zdarzeń kryzysowych czy niedopełnienia procedur.

Spis treści

	Rozdział I	4
	1. Zagrożenia zewnętrzne i wewnętrzne	4
	A. Zagrożenia zewnętrzne	4
	a) Pożar lub inne miejscowe zagrożenie	4
	b) Choroba zakaźna	5
	c) Zagrożenie terrorystyczne	5
	B. Zagrożenia wewnętrzne	9
	a) Substancje zmieniające świadomość, niebezpieczne przedmioty	9
	b) Uczeń – sprawca czynu karalnego lub przestępstwa	9
	c) Zabójstwo/samobójstwo	9
	d) Próba samobójcza	10
	e) Żałoba po śmierci ucznia	10
	f) Epizod psychotyczny	10
	g) Kryzys wychowawczy	11
	2. Wypadek ucznia	12
	3. Mediacje	12
	4. Zasady kontaktu z mediami	13
	Rozdział II	13
	1. Organizacja ewakuacji	13
	Rozdział III	16
	1. Przemoc domowa	16
	a) Gdy podejrzewasz przemoc domową	16
	b) Gdy zagrożone jest zdrowie i życie dziecka w związku z przemocą domową	17
	c) Przebieg podejmowanej interwencji	17
	2. Wykaz instytucji pomocowych	19
	a) Wsparcie psychologiczne	19
	b) Wsparcie w zakresie mediacji	20

ROZDZIAŁ I

1. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE I WEWNĘTRZNE

A. ZAGROŻENIA ZEWNĘTRZNE

a) Pożar lub inne miejscowe zagrożenie

1. Jeżeli zauważyłeś pożar lub otrzymałeś informację o pożarze, odszukaj najbliższy ręczny ostrzegacz pożarowy i uruchom go.
2. Gdy w obiekcie nie ma takiego systemu, natychmiast zawiadom osoby znajdujące się w strefie zagrożenia, centrum powiadamiania ratunkowego lub jednostkę ochrony przeciwpożarowej albo policję.
3. Kieruj akcją/ewakuacją do czasu przybycia jednostki ochrony przeciwpożarowej.
4. Nie zabieraj ze sobą toreb, plecaków itp. – spowoduje to wydłużenie czasu ewakuacji.
5. Nie zabieraj ze sobą żadnych urządzeń, które będziesz musiał trzymać w ręku – upuszczenie na schodach spowoduje potykanie się o ten przedmiot.
6. Nie próbuj gasić ognia, którego nie jesteś w stanie opanować.
7. Nie gaś wodą urządzeń pod napięciem oraz cieczy łatwopalnych.
8. Nie otwieraj – bez wyraźnej potrzeby – drzwi i okien do pomieszczeń objętych pożarem; dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia.
9. Otwierając drzwi do pomieszczeń, w których powstał pożar, zachowaj szczególną ostrożność
10. Nie wchodź do pomieszczeń objętych pożarem, lecz jeśli to konieczne, wchodząc zachowaj szczególną ostrożność.
11. Po przybyciu właściwych służb bezwzględnie stosuj się do ich poleceń.
12. Poinformuj dowódcę przybyłych jednostek o sytuacji i podjętych dotychczas działaniach, pamiętaj o informacji, czy wszyscy zostali ewakuowani, czy kogoś nie brakuje i jest podejrzenie, że został w obiekcie.
13. Pamiętaj o bezpiecznej ewakuacji osób z niepełnosprawnościami, która powinna uwzględniać rodzaj oraz stopień niepełnosprawności, ich wiek i ewentualne wykorzystanie na potrzeby ewakuacji pomocy ze strony innych osób. Aby ułatwić ewakuację osób z niepełnosprawnościami, należy:
 - Sporządzić listę osób z różnymi rodzajami niepełnosprawności.
 - Przystosować drogi ewakuacyjne do poruszania się uczniów/osób z niepełnosprawnościami.
 - Wyznaczyć opiekunów osób z niepełnosprawnością na czas ewakuacji.
 - W miarę możliwości wcześniej przeszkolić opiekunów osób z niepełnosprawnością w zakresie technik ewakuacji.

Uwzględnij opis ewakuacji osób z niepełnosprawnościami w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla danego obiektu.

- Informowanie o zdarzeniu.
14. Po wybraniu numeru alarmowego i zgłoszeniu się dyspozytora spokojnie i wyraźnie podaj:
 - Rodzaj zdarzenia [np. pożar, wybuch gazu].
 - Miejsce zdarzenia [adres, nazwę obiektu, charakterystyczne miejsca, piętro, numer sali].
 - Liczbę poszkodowanych oraz ich stan ogólny [oddech, przytomność].
 - Inne zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego [o ile występują].
 - Swoje imię i nazwisko oraz numer telefonu, z którego informujesz o zdarzeniu.

Nie odkładaj słuchawki do chwili potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia; przyjmujący zgłoszenie może poprosić o dodatkowe informacje.

Europejski Telefon Alarmowy - 112

Policja - 997

Straż pożarna - 998

Pogotowie ratunkowe - 999

Pogotowie gazowe - 992

Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu - 71 770 22 22 [całodobowy]

b) Choroba zakaźna

1. Ustal telefonicznie z dyżurującym inspektorem sanitarnym sposób postępowania:

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna we Wrocławiu:

■ **Oddział Higieny Dzieci i Młodzieży – 71 361 46 91.**

■ **Oddział Epidemiologii – 71 361 46 91.**

■ **Po godzinie 15.00 - numer alarmowy – 601 371 113.**

2. Zawiadom właściwy Wydział Departamentu Edukacji UM Wrocławia i Kuratorium Oświaty.

3. Nadzoruj przestrzeganie zaleceń służb sanitarnych przez pracowników szkoły i uczniów.

4. Przygotuj informację dla uczniów i rodziców przy współpracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu.

5. Zorganizuj [w razie potrzeby] spotkanie rodziców z lekarzem chorób zakaźnych lub przedstawicielem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej we Wrocławiu.

6. Zawsze stosuj się do zaleceń służb sanitarnych i innych kompetentnych służb.

c) Zagrożenie terrorystyczne

1. Wtargnięcie napastnika [terrorysty] do szkoły

■ W przypadku braku szansy na ucieczkę:

- » Ukryj się, zamknij drzwi na klucz [zabarykaduj drzwi] – szybkie zamknięcie drzwi może uniemożliwić napastnikowi wejście do pomieszczenia i zabicie kolejnych osób.
- » Wycisz i uspokój uczniów – wszelkie dźwięki wydostające się z sal lekcyjnych mogą spowodować próbę wejścia napastnika do pomieszczenia lub ostrzelanie sali lekcyjnej przez drzwi czy ścianę.
- » Zaopiekuj się uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniami, którzy potrzebują pomocy – należy zwrócić szczególną uwagę na dzieci, które specyficznie reagują na stres i mogą mieć problemy z opanowaniem emocji.
- » Każ bezwzględnie wyciszyć, wyłączyć telefony – niespodziewane sygnały telefonów mogą zdradzić obecność osób wewnątrz zamkniętych pomieszczeń i zachęcić napastnika do wejścia.
- » Poinformuj policję wysyłając informację tekstową SMS o zaistniałej sytuacji – w przypadku wtargnięcia napastnika do szkoły niezbędnym jest natychmiastowe przekazanie informacji policji.
- » Zastłoń okno, zgaś światło – należy zaciemnić salę, aby utrudnić obserwację osób zabarykadowanych w salach lekcyjnych przez osoby współpracujące z napastnikami, a znajdujące się na zewnątrz obiektu szkolnego.

- » Nie przemieszczaj się - przemieszczanie się może powodować dźwięki lub cień, który może zostać zauważony przez napastników.
- » Stań poniżej linii okien, zejźdź ze światła drzwi - przebywanie w świetle drzwi rzuca cień i może zostać zauważone przez napastników.
- » Zejźdź z linii strzału, połóż się na podłodze - z reguły napastnicy strzelają na wysokości około 1 do 1,5 m. Strzały z broni palnej bez problemu penetrują drzwi i mogą zabić osoby znajdujące się wewnątrz.
- » Jeżeli padną strzały, nie krzycz - napastnicy oddając na ślepo strzały przez zamknięte drzwi, chcą sprowokować krzyki przerażonych osób i upewnić się czy w salach rzeczywiście nikogo nie ma.
- » Nie otwieraj nikomu drzwi - interweniujące oddziały policji w przypadku takiej konieczności same otworzą drzwi. Napastnicy mogą zmusić osoby funkcyjne do przekazania komunikatu, który ma spowodować otwarcie drzwi.

■ **W przypadku bezpośredniego kontaktu z napastnikami, którzy dążą do przejęcia kontroli nad szkołą:**

- » Wykonuj bezwzględnie polecenia napastnika - wszelkie próby oporu mogą być uznane przez napastników jako akt agresji i zakończyć się śmiercią zakładników.
- » Nie udawaj bohatera - osoby stawiające opór napastnikom giną pierwsze.
- » Na żądanie terrorystów oddaj im przedmioty osobiste, np. telefon - wszelkie próby oszukania napastników mogą zakończyć się śmiercią osoby oszukującej.
- » Poinformuj, że nie możesz wykonać jakiegoś polecenia - w takim przypadku ewentualne niewykonanie polecenia napastników nie zostanie potraktowane jako próba oporu.
- » Nie patrz terrorystom w oczy, unikaj kontaktu wzrokowego - w takiej sytuacji patrzenie w oczy może zostać uznane za akt prowokacji i agresji.
- » Nigdy nie odwracaj się plecami do napastnika - odwracanie plecami może zostać uznane jako akt agresji czy lekceważenia, utrudnia także orientację w sytuacji.
- » Nie zwracaj na siebie uwagi - niezwracanie na siebie uwagi może zwiększyć szansę na uratowanie życia w przypadku, gdy zamachowcy zdecydują się zabić kogoś dla przykładu.
- » Nie lekceważ napastnika i nie bądź agresywny - brak szacunku i agresja mogą zostać ukarane przez zamachowców.
- » Nie oszukuj terrorysty - oszustwo może zostać potraktowane jako brak szacunku czy agresji i zostać ukarane.
- » Uspokój uczniów, zawsze zwracaj się do nich po imieniu - zwracanie się do uczniów po imieniu pozwala na ich spersonalizowanie, co może spowodować lepsze ich traktowanie przez zamachowców.
- » Poinformuj napastnika o uczniach ze schorzeniami - wiedza ta w konsekwencji obniży agresję ze strony zamachowców wobec dzieci, których zachowanie odstaje od reszty.
- » Pytaj zawsze o pozwolenie, np. gdy chcesz się zwrócić do uczniów - każda aktywność podjęta bez zgody zamachowców może zostać potraktowana jako akt oporu czy agresji i w konsekwencji ukarana.
- » Zawsze korzystaj z dobrej woli terrorysty - nigdy nie wiadomo, kiedy kolejny raz będziemy mogli napić się czy zjeść posiłek.

■ **W przypadku działań antyterrorystycznych podjętych przez policję:**

- » Nie uciekaj z miejsca zdarzenia, nie wykonuj gwałtownych ruchów - możesz zostać uznany za terrorystę - policja w trakcie operacji odbijania zakładników nie jest w stanie odróżnić napastników od ofiar.

- » Nie próbuj pomagać służbom ratowniczym, dyskutować z nimi - próba pomocy siłom bezpieczeństwa bez ich wyraźnej zgody czy prośby może zostać potraktowane jako akt agresji.
- » Połóż się na podłodze, trzymaj ręce z otwartymi dłońmi najlepiej na wysokości głowy - taka pozycja pozwala widzieć ewentualne niebezpieczne narzędzia będące w posiadaniu zamachowców, którzy wtopili się w szeregi zakładników.
- » Słuchaj poleceń i instrukcji grupy antyterrorystycznej, poddawaj się jej działaniom - postawa taka ułatwia działania policji, a także identyfikację zamachowców, którzy próbują się wtopić w szeregi napastników.
- » Nie trzymaj oczu w przypadku użycia gazów łzawiących - tarcie oczu tylko pogarsza skutki użycia gazu łzawiącego.
- » Pytaj o pozwolenie zaopiekowania się swoimi uczniami - wszelkie samowolne działania mogą zostać potraktowane jako akt agresji i mogą utrudnić akcję ratunkową.
- » Odpowiadaj na pytania funkcjonariuszy - policja zbiera kluczowe informacje mające się przyczynić do skutecznej akcji uwolnienia zakładników i identyfikacji zamachowców.
- » Bądź przygotowany na traktowanie ciebie jako potencjalnego terrorysty dopóki twoja tożsamość nie zostanie potwierdzona - w pierwszej fazie operacji odbijania zakładników policja nie jest w stanie odróżnić zakładników od napastników, którzy często próbują się wtopić w tłum i uciec z miejsca ataku.
- » Po wydaniu polecenia wyjścia - opuść pomieszczenie jak najszybciej, oddal się we wskazanym kierunku - w przypadku interwencji sił bezpieczeństwa należy wykonać polecenia dokładnie tak, jak tego chcą siły interwencyjne.
- » Nie zatrzymuj się dla zabrania rzeczy osobistych, zawsze istnieje ryzyko wybuchu lub pożaru - najważniejsze jest uratowanie życia i zdrowia, a dopiero później ratowanie dóbr materialnych.

2. Podłożenie ładunku wybuchowego

- Prowadząc rozmowę z osobą informującą o podłożeniu ładunku wybuchowego, zapamiętaj jak największą liczbę szczegółów - uzyskane informacje/szczegóły mogą być istotne dla policji dla identyfikacji sprawcy alarmu.
- Zapisz natychmiast wszystkie uzyskane lub zapamiętane informacje - w przypadku stresującej sytuacji po pewnym czasie możesz mieć problemy z przypomnieniem sobie istotnych informacji.
- Poinformuj niezwłocznie o otrzymaniu zgłoszenia osobę odpowiedzialną w szkole za uruchomienie procedury - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.
- Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ma ona na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
- Sprawdź, jeżeli możesz, czy w klasie pozostały przedmioty, które nie należą do jej wyposażenia - stwierdzenie obecności nieznanego przedmiotu w klasie może przyspieszyć akcję policji i zminimalizować skutki ewentualnej eksplozji.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
- W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami

kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.

- Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

3. Podłożenie podejrzanego pakunku

- Odizoluj miejsce znajdowania się podejrzanego pakunku - należy założyć, że podejrzany pakunek jest ładunkiem wybuchowym, dopóki taka ewentualność nie zostanie wykluczona.
- Nie dotykaj, nie otwieraj i nie przesuwaj podejrzanego pakunku - w przypadku ładunku wybuchowego może on eksplodować w trakcie próby manipulowania.
- Okryj pakunek w przypadku stwierdzenia wydobywania się z niego innej substancji [tylko jeżeli czas na to pozwala] - okrycie pakunku w przypadku wycieku nieznannej substancji może ograniczyć rozprzestrzenianie się substancji.
- Poinformuj o stwierdzeniu pakunku osobę odpowiedzialną za uruchomienie procedury - osoba odpowiedzialna może zarządzić ewakuację całości personelu szkoły.
- Po usłyszeniu sygnału o podłożeniu ładunku wybuchowego rozpocznij ewakuację zgodnie z planem ewakuacji - ewakuacja musi być rozpoczęta niezwłocznie po ogłoszeniu odpowiedniego sygnału. Ewakuacja ma na celu ochronę personelu przed skutkami ewentualnej eksplozji ładunku.
- Nie używaj telefonu komórkowego - eksplozja ładunku może zostać zainicjowana falami emitowanymi przez telefon komórkowy.
- Bezwzględnie wykonuj polecenia osoby kierującej sytuacją kryzysową lub funkcjonariuszy służb - w trakcie uruchomienia procedury niezbędna jest dyscyplina i niezwłoczne wykonywanie wszystkich poleceń osoby kierującej sytuacją kryzysową.
- W miejscu ewakuacji policz wszystkie dzieci i poinformuj osobę odpowiedzialną za kierowanie działaniami kryzysowymi - szybkie sprawdzenie obecności wszystkich dzieci, ułatwi zakończenie ewakuacji całości personelu szkoły.
- Poinformuj rodziców o miejscu odbioru dzieci i drodze dojazdu - informacja ta pozwoli rodzicom na sprawny odbiór dzieci i nie spowoduje blokowania dróg ewakuacyjnych.

Europejski Telefon Alarmowy - 112

Policja - 997

Straż pożarna - 998

Pogotowie ratunkowe - 999

Pogotowie energetyczne - 991

Pogotowie gazowe - 992

Pogotowie ciepłownicze - 993

Pogotowie wodno-kanalizacyjne - 994

Infolinia policji - 800 120 226 (połączenie bezpłatne)

Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu - 71 770 22 22 (całodobowy)

B. ZAGROŻENIA WEWNĘTRZNE

a) Podejrzenie posiadania przez ucznia substancji zmieniających świadomość, niebezpiecznych przedmiotów

1. Zażądaj od ucznia, w obecności pedagoga/psychologa, przekazania niebezpiecznego przedmiotu, substancji, pokazania zawartości tornistra/plecaka oraz kieszeni.
Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani tornistra/plecaka ucznia - jest to czynność zastrzeżona dla policji.
2. Podejrzaną substancję przekazaj policji do ekspertyzy.
3. O zaistniałym zdarzeniu powiadom rodziców/prawnych opiekunów.
4. Przeprowadź rozmowę z rodzicami/prawnymi opiekunami; przekazaj rodzicom/prawnym opiekunom oddane przez ucznia niebezpieczne przedmioty.
5. Z rozmowy z rodzicami/prawnymi opiekunami sporządź notatkę służbową podpisaną przez uczestników spotkania.
6. Jeśli rodzice/prawni opiekunowie odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, pisemnie powiadom o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny.

b) Uczeń – sprawca czynu karalnego lub przestępstwa

1. Ustal okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
2. Przekaż sprawcę [o ile udało się go ustalić i przebywa na terenie szkoły] pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
3. Niezwłocznie powiadom policję w przypadku, gdy sprawa jest poważna [rozbój, uszkodzenie ciała, itp.] lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
4. Powiadom rodziców ucznia - sprawcy.
5. Zabezpiecz ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa i przekazaj je policji [np. narzędzie rozbój, jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży porzucone przez sprawcę w trakcie ucieczki].

c) Zabójstwo/samobójstwo

1. Powiadom policję, pogotowie ratunkowe, Departament Edukacji UM Wrocławia i Kuratorium Oświaty.
2. Powiadom Specjalistyczną Poradnię Terapeutyczną przy ul. Borowskiej 101 lub właściwą poradnię psychologiczno-pedagogiczną i poproś o zorganizowanie interwencyjnej pomocy psychologicznej dla uczniów i nauczycieli.
3. Zabezpiecz miejsce zdarzenia do czasu przybycia policji.
4. Nie udzielaj informacji mediom, dopóki o śmierci nie powiadomisz najbliższej rodziny.
5. Jak najszybciej powiadom najbliższą rodzinę o śmierci ucznia. Zrób to „twarzą w twarz”, unikaj telefonu lub poczty elektronicznej.
6. Udziel pomocy i wsparcia rodzinie zmarłego, w razie potrzeby powiadom pogotowie ratunkowe.
7. Zorganizuj pracę szkoły w ten sposób, aby możliwy był proces interwencji kryzysowej [udzielenie wsparcia psychologicznego uczniom i nauczycielom, pomoc w odreagowaniu traumatycznych przeżyć].
8. Przemyśl i przygotuj strategię kontaktowania się z mediami - skontaktuj się z **Wydziałem Komunikacji Społecznej/Dział Mediów Urzędu Miejskiego Wrocławia, tel. 71 777 84 66, e-mail: biuoprasowe@um.wroc.pl.**

d) Próba samobójcza

1. Ustal i potwierdź rodzaj zdarzenia.
2. Nie pozostawiaj ucznia samego.
3. Usuń wszystko, co może ułatwić realizację zamiaru.
4. Bez rozgłosu przeprowadź ucznia w bezpieczne, ustronne miejsce.
5. Zbierz wstępne informacje o okoliczności zdarzenia.
6. Wezwij pomoc [pogotowie ratunkowe, policja] – w zależności od potrzeby.
7. Powiadom rodziców/prawnych opiekunów.
8. Zadbaj, aby interwencja służb przebiegała dyskretnie.
9. Zawiadom Departament Edukacji UM Wrocławia i Kuratorium Oświaty.
10. Dokonaj szybkiej oceny dalszych zagrożeń.
11. Chroń ucznia oraz inne osoby przed zbędnymi czynnikami traumatycznymi (np. media, świadkowie).
12. Zwołaj zespół kryzysowy.
13. Wyznacz osoby odpowiedzialne za poszczególne zadania, m.in.
 - zwołanie rady pedagogicznej,
 - przygotowanie komunikatów do uczniów/rodziców,
 - dyżury wsparcia.
14. Uruchoom system wsparcia wewnętrznego – psycholog/pedagog oraz pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej.
15. Ustal z psychologiem/pedagogiem szkolnym oraz poradnią psychologiczno-pedagogiczną potrzebę wsparcia zewnętrznego i wówczas uruchom system wsparcia zewnętrznego.

10

e) Żałoba po śmierci ucznia [za wyjątkiem śmierci samobójczej]

1. Poinformuj nauczycieli/ wychowawców.
2. Poinformuj uczniów na forum klasy.
3. Opowiedz o okolicznościach śmierci, uwzględniając życzenia rodziny zmarłego.
4. Uruchoom system wsparcia wewnętrznego – psycholog/pedagog oraz pracownicy poradni psychologiczno-pedagogicznej.
5. Ustal z psychologiem/pedagogiem szkolnym oraz poradnią psychologiczno-pedagogiczną potrzebę wsparcia zewnętrznego i wówczas uruchom system wsparcia zewnętrznego.
6. Stwórz możliwości uczestniczenia w ceremoniach pogrzebowych, uroczystościach o charakterze „wspominkowym” itp.
7. Zamieść komunikat na stronie internetowej szkoły, uwzględniając życzenia rodziny zmarłego.
8. Monitoruj stan psychiczny uczniów ze szczególnym uwzględnieniem reakcji stresu pourazowego. Zwróć uwagę na uczniów, u których stwierdza się szczególnie ostry lub chroniczny przebieg reakcji. Zorganizuj debriefing celem zmniejszenia negatywnych konsekwencji traumatycznego zdarzenia (po konsultacji z pedagogiem/psychologiem).
9. Zorganizuj kontakt ze specjalistami z placówek wsparcia zewnętrznego.

f) Epizod psychotyczny u ucznia

Epizod psychotyczny to zaburzenie psychiczne, które charakteryzuje nagły początek i szybki przebieg. Bez żadnych objawów ostrzegawczych, w ciągu kilku dni dochodzi do rozwoju objawów psychotycznych, takich

jak zaburzenia postrzegania rzeczywistości, omamy i urojenia, halucynacje, które mogą prowadzić do dezorganizacji myśli i zachowań, a także do utraty kontaktu z realnym światem. Psychoza może wystąpić w przebiegu różnych schorzeń, takich jak schizofrenia, choroba afektywna dwubiegunowa, depresja psychotyczna czy zaburzenia schizoafektywne.

Jeśli jesteś świadkiem zdarzenia:

1. Przeprowadź ucznia [bez rozgłosu] w spokojne miejsce [gabinet pielęgniarski, pedagoga, psychologa].
Zabezpiecz ucznia, by nie zrobił sobie krzywdy oraz usuń osoby z najbliższego otoczenia.
2. Nie pozostawiaj ucznia samego.
3. Mów normalnym, łagodnym tonem, reaguj w sposób spokojny, staraj się nie krzyczeć, unikaj zbyt długiego, natarczywego kontaktu wzrokowego z uczniem.
4. Zawiadom rodziców/prawnych opiekunów, należy ich zobowiązać ich do stawiennictwa w szkole w celu towarzyszenia dziecku w trakcie dalszego udzielania pomocy medycznej.
5. Wezwij pogotowie ratunkowe.
6. Wezwij, jeśli to możliwe, pielęgniarkę szkolną.
7. Na ile to możliwe, nie rozpowszechniaj w szkole informacji o zdarzeniu.
8. Pozostaw lekarzom rozstrzygnięcie, czy to jest psychoza, czy nie.

g) Kryzys wychowawczy

1. Powołaj zespół kryzysowy. Wspólnie oceńcie emocjonalne, poznawcze, behawioralne aspekty reakcji kryzysowych. Ustalcie zasady kontaktowania się z osobami czy grupami zaangażowanymi w kryzys, w tym strategię kontaktowania się z mediami.
2. Zidentyfikujcie główne problemy lub „wyzwalacze kryzysu”, stwórzcie i zbadajcie alternatywy.
3. Wybierz osobę do kontaktu z mediami.
4. Zorganizuj posiedzenie rady pedagogicznej i zadbaj o rzetelne jej protokołowanie.
5. Wyraźnie i jasno nazwij rzecz po imieniu – mów o agresji, przemocy, znęcaniu się, dręczeniu, wyzywaniu, molestowaniu seksualnym, kłamstwach [a nie ogólnie o „złym zachowaniu”, „haniebnym postępku”, „nieodpowiednim zachowaniu”] oraz wskaż konkretne zasady, reguły i prawa, które zostały naruszone bądź złamane.
6. Pokaż konsekwencje, jakie kryzys przynosi wszystkim grupom społeczności szkolnej [nie tylko uczniom].
7. Ustal z radą pedagogiczną sposoby pracy nad metodami zapobiegania w przyszłości takim sytuacjom, w których problemy wychowawcze, sytuacje trudne, osiągną rozmiary kryzysu.
8. Bądź zawsze gotowy na otwartą rozmowę z nauczycielami o problemach zgłaszanych przez uczniów.
9. Zachęć osoby, które wyrządziły szkody [jeżeli są obecne], do myślenia o zadośćuczynieniu.
10. Wychowawca/pedagog wzywa do szkoły rodziców ucznia i przekazuje im informacje o zdarzeniu. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.

Europejski Telefon Alarmowy - 112

Policja - 997

Straż pożarna - 998

Pogotowie ratunkowe - 999

Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu - 71 770 22 22 [całodobowy]

2. WYPADEK UCZNIĄ (W CZASIE POZOSTAWANIA UCZNIĄ POD OPIEKĄ SZKOŁY)

1. Ustal stan zdrowotny ucznia.
2. Niezwłocznie zapewnij poszkodowanemu opiekę udzielając pierwszej pomocy.
3. Jeżeli jest to możliwe, przekaż ucznia pod opiekę pielęgniarki szkolnej.
4. Gdy widoczne są obrażenia, urazy, niepokojące objawy, wezwij pogotowie ratunkowe.
5. Zadbaj o bezpieczeństwo i opiekę nad pozostałymi uczniami.
6. Niezwłocznie zawiadom rodziców/prawnych opiekunów ucznia, pracownika szkoły odpowiedzialnego za bezpieczeństwo i higienę pracy, Departament Edukacji UM Wrocławia.
7. O wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym zawiadom niezwłocznie prokuratora, Departament Edukacji UM Wrocławia i Kuratorium Oświaty.
8. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, zawiadom państwowego inspektora sanitarnego.
9. Powołaj zespół powypadkowy.

3. MEDIACJE

1. W sytuacjach konfliktowych możesz wykorzystać mediacje, które pomogą w rozwiązaniu sporu pomiędzy stronami konfliktu w obecności bezstronnego i neutralnego mediatora.
2. Mediacje dotyczą konfliktów związanych z relacjami międzyludzkimi i/lub działalnością statutową szkoły.
3. Stronami konfliktu mogą być: nauczyciele, dyrektor, pracownicy szkoły, uczniowie, rodzice.
4. Pamiętaj o zasadach mediacji: dobrowolności, bezstronności, poufności, neutralności, akceptowalności.
5. W sytuacjach konfliktów rówieśniczych powołaj mediatora szkolnego – ucznia przeszkolonego w zakresie mediacji, cieszącego się zaufaniem i autorytetem wśród uczniów.

Policja - 997

Straż pożarna - 998

Pogotowie ratunkowe - 999

Telefon Zaufania Dla Dzieci i Młodzieży fundacji DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ - 116 111 (całodobowy)

Telefon dla rodziców i nauczycieli ws. bezpieczeństwa dzieci fundacji DAJEMY DZIECIOM SIŁĘ

- 800 100 100 (od poniedziałku do piątku, w godzinach 12.00 – 15.00)

Telefon wsparcia emocjonalnego dla dorosłych - 116 123 (całodobowy)

„POMARAŃCZOWA LINIA” dla rodziców dzieci pijących alkohol i zażywających narkotyki

- 801 14 00 68 (od poniedziałku do piątku, w godzinach 14.00 – 20.00)

Infolinia stowarzyszenia „MONAR” - 574 734 814

e-mail: kontakt@mlodydolnyslask.pl

4. ZASADY KONTAKTU Z MEDIAMI

1. Współpracuj z Wydziałem Komunikacji Społecznej/Działem Mediów UM Wrocławia oraz Departamentem Edukacji i organem nadzoru pedagogicznego w przygotowywaniu oficjalnych komunikatów dla mediów.
2. Wyznacz osobę spośród personelu szkoły lub zespołu kryzysowego odpowiedzialną za kontakt z dziennikarzami na wypadek, gdybyś sam nie mógł udzielać informacji.
3. Zadbaj, aby wyłącznie osoba wyznaczona miała możliwość przekazywania informacji do mediów.
4. Wyznacz miejsce, z którego będą udzielane informacje podczas kryzysu.
5. Zwróć uwagę, aby dziennikarze otrzymywali informacje od dyrektora lub wyznaczonego personelu i nie „werbowali” rozmówców spośród uczniów.
6. Zadbaj o autoryzację tekstu [komunikatu o zdarzeniu/sytuacji] przygotowanego przez dziennikarzy.
7. Na zapytania ze strony mediów odpowiadaj, przekazując jedynie pewne i sprawdzone informacje, unikając domysłów na temat prawdopodobnych przyczyn sytuacji kryzysowej lub ofiar.
8. Rozważ zwołanie konferencji prasowej, w uzgodnieniu z Wydziałem Komunikacji Społecznej/Działem Mediów UM Wrocławia, której będziesz przewodniczył. Złe wrażenie wywołuje nieobecność na konferencji dyrektora szkoły lub jego zastępcy.

ROZDZIAŁ II

13

Najważniejszym działaniem, jakie należy podjąć w przypadku stwierdzenia zagrożenia, jest jak najszybsze powiadomienie o niebezpieczeństwie wszystkich osób znajdujących się w strefie zagrożenia i natychmiastowe podjęcie działań mających na celu ratowanie zdrowia i życia osób zagrożonych.

W tym celu korzystamy z sygnału alarmu lokalnego, którym w szkole mogą być 3 KRÓTKIE SYGNAŁY dzwonka, następujące bezpośrednio po sobie. Alarm lokalny w szkole jest sygnałem, który powinien być znany wszystkim uczniom i pracownikom szkoły. O ewakuacji decyduje dyrektor, który po otrzymaniu meldunku od nauczyciela lub innej osoby zgłaszającej zagrożenie oraz rozpoznaniu sytuacji podejmuje decyzję o zawiadomieniu służb (policja, straż pożarna) i ogłoszeniu alarmu. W sytuacji braku prądu, sygnał alarmowy może być ogłaszany za pomocą gwizdka lub dzwonka ręcznego z jednoczesnym komunikatem słownym podawanym przez osoby ogłaszające alarm. Jest to sygnał do natychmiastowego działania dla wszystkich pracowników szkoły oraz do bezwzględnego wykonywania poleceń nauczycieli przez uczniów. Tylko w wypadku, gdy nastąpiło bezpośrednie zagrożenie życia, nauczyciel sam podejmuje decyzję o ewakuacji, nie czekając na ogłoszenie alarmu.

ORGANIZACJA EWAKUACJI

1. Decyzję o ewakuacji zawsze podejmuje dyrektor szkoły/placówki lub jego zastępca.
2. Decyzja o zarządzeniu ewakuacji powinna zawierać informacje o zakresie ewakuacji, liczbie osób przewidzianych do ewakuacji, drogach i kierunkach ewakuacji oraz kolejności opuszczania budynku.
3. Po podjęciu decyzji o ewakuacji osób i mienia należy niezwłocznie powiadomić wszystkich

pracowników przebywających na terenie ewakuowanej strefy o powstaniu i charakterze zagrożenia oraz o przeprowadzanej ewakuacji.

4. Kierujący akcją ewakuacyjną wyznacza osoby odpowiedzialne za przebieg ewakuacji grup uczniów, ustala ewentualną potrzebę ewakuacji sprzętu i mienia, określając sposoby, kolejność i rodzaj ewakuowanego mienia.
5. W pierwszej kolejności należy ewakuować osoby z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się ognia oraz pomieszczeń, z których wyjście lub dotarcie do bezpiecznych miejsc ewakuacji może zostać odcięte przez pożar lub zadymienie; następnie należy ewakuować osoby zaczynając od najwyższych kondygnacji [pierwszeństwo mają osoby o ograniczonej, z różnych względów, zdolności poruszania się].
6. Podczas ewakuacji z pomieszczeń grupy ludzi należy kierować na poziome drogi ewakuacji [korytarze], a następnie, zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne, na klatki schodowe [pionowe drogi ewakuacyjne] i wyjścia poza obszar zagrożony pożarem lub na zewnątrz obiektów.
7. Osoby z ograniczoną zdolnością poruszania się należy ewakuować przy wykorzystaniu wózków bądź przenosić na rękach.
8. W przypadku blokady dróg ewakuacyjnych należy niezwłocznie [bezpośrednio lub za pomocą osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy] powiadomić kierownika akcji ewakuacyjnej; ludzi odciętych od wyjścia, a znajdujących się w strefie zagrożenia, należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła pożaru i w miarę posiadanych środków oraz istniejących warunków, ewakuować na zewnątrz budynku przy pomocy sprzętu ratowniczego przybyłych jednostek ratowniczych.
9. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, trzymając głowę jak najniżej, ze względu na mniejsze zadymienie w dolnych partiach pomieszczeń; należy poruszać się wzdłuż ścian, by nie stracić orientacji; usta i drogi oddechowe należy zasłonić chusteczką zmoczoną w wodzie, ułatwiając tym oddychanie.
10. W czasie ewakuacji niewskazane jest:
 - dokonywanie jakichkolwiek czynności mogących wywołać panikę,
 - wprowadzanie zamieszania poprzez zmianę kierunku ewakuacji,
 - zatrzymywanie się lub tamowanie ruchu w inny sposób,
 - ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków niezbędnych do ewakuacji i ratowania ludzi,
 - ewakuację mienia należy przeprowadzać w następującej kolejności:
 - » dokumentacja szkoły,
 - » sprzęt elektroniczny, w tym komputerowy,
 - » pomoce dydaktyczne o znacznej wartości,
 - » księgozbiór,
 - » pozostałe wyposażenie i sprzęt szkolny.

Wszystkie sprawne fizycznie osoby powinny pomagać w demontażu i ewakuacji mienia.

11. Po opuszczeniu budynku szkolnego czy zagrożonej strefy, opiekun danej grupy obowiązany jest do sprawdzenia, czy wszystkie osoby z jego grupy opuściły poszczególne pomieszczenia.
12. W razie podejrzenia, że ktoś został w zagrożonej strefie, należy bezwzględnie zgłosić ten fakt jednostkom ratowniczym będącym na miejscu akcji.

13. Proponowany przebieg ewakuacji:

- W budynku szkoły ogłosić sygnał alarmowy „EWAKUACJA”:
 - » głosem: kilkakrotnie powtarzany słowny komunikat „EWAKUACJA” [wskazane jest wykorzystanie szkolnej aparatury nagłaśniającej],
 - » szkolną sygnalizacją dzwonkową: przerywany dzwonek, uruchamiany z łatwo dostępnego dla wszystkich miejsca; sygnał powinien trwać tak długo aż wszyscy opuszczą budynek lub pozwolą na to warunki,
 - » sygnał alarmowy w razie pożaru powinien mieć możliwość włączyć każdy, kto zauważy ogień.
- Otworzyć drzwi sal lekcyjnych, powiadamiając wszystkich o charakterze zagrożenia i konieczności ewakuacji; apelować o zachowanie spokoju.
- Określić kolejność i sposób ewakuacji.
- Uformować grupy ewakuacyjne na korytarzach pod opieką nauczycieli prowadzących zajęcia dydaktyczne.
- Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej; nauczyciel wychodzi z sali lekcyjnej ostatni, zabierając ze sobą dziennik; młodzież zostawia wszystkie przedmioty, gdyż czas opuszczenia zagrożonego budynku jest w tym przypadku bardzo ważny.
- Wskazać młodzieży kierunek ewakuacji oraz określić miejsce zbiórki [boisko szkolne, dziedziniec, plac apelowy itp.].
- Na miejscu zbiórki nauczyciele muszą obowiązkowo sprawdzić listę swojej klasy [grupy].
- Po sprawdzeniu listy uczniów [podopiecznych] nauczyciel zobowiązany jest sprawdzić ich stan zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia, itp.
- Wszystkich poszkodowanych należy traktować jako ofiary zdarzenia i udzielić im pomocy przedmedycznej i/lub medycznej bądź szpitalnej.
- Niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów [podopiecznych] do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców; wskazana jest pełna informacja w tym zakresie w dzienniku lekcyjnym.
- O ile to możliwe, sprawdzić, czy wszyscy opuścili pomieszczenia.
- Po zakończeniu ewakuacji osób należy przystąpić do ewakuacji mienia, począwszy od pomieszczeń zagrożonych pożarem.

14. Ewakuacja podczas przerwy, przed lekcjami i w trakcie niekorzystnych warunków atmosferycznych:

- W czasie przerwy nauczyciele dyżurujący kierują uczniów i osoby znajdujące się w pobliżu do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego. W szyku zwartym i udają się na miejsce do ewakuacji jak najkrótszą i najbardziej bezpieczną drogą.
- Po opuszczeniu budynku grupy ustawiają się w miejscu do ewakuacji, według schematu [z planu w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego], a opiekę nad uczniami przejmuje nauczyciel – opiekun, który skończył lekcję z daną klasą.
- W sytuacji ewakuacji przed rozpoczęciem lekcji, opiekę nad uczniami przejmuje nauczyciel, który powinien mieć lekcję z daną klasą.
- W razie konieczności ewakuacji, przy niekorzystnych warunkach atmosferycznych [ulewa, mróz, śnieżyca itp.], grupy kierują się do miejsca wyznaczonego w instrukcji bezpieczeństwa pożarowego dla danego obiektu.

Europejski Telefon Alarmowy - 112

Policja - 997

Straż pożarna - 998

Pogotowie ratunkowe - 999

Pogotowie gazowe - 992

Pogotowie energetyczne - 991

Pogotowie ciepłownicze - 993

Pogotowie wodno-kanalizacyjne - 994

Centrum Zarządzania Kryzysowego we Wrocławiu - 71 770 22 22 [całodobowy]

Infolinia policji - 800 120 226 [połączenie bezpłatne]

ROZDZIAŁ III

1. PRZEMOC DOMOWA

A) GDY PODEJRZEWASZ PRZEMOC DOMOWĄ

MONITORUJ SYTUACJĘ DZIECKA:

- obserwuj dziecko
- zwracaj uwagę na codzienne jego zachowanie, np. podczas zabawy i kontaktów z rówieśnikami

INFORMUJ RODZICÓW/OPIEKUNÓW:

- zorganizuj rozmowę z rodzicami lub opiekunami, zachowując szczególną ostrożność, by nie narażać dziecka na dodatkowy stres i niebezpieczeństwo

WSPIERAJ DZIECKO:

- opracuj plan wsparcia dla dziecka, obejmujący dodatkowe konsultacje z psychologiem
- miej zwiększoną uwagę ze strony nauczycieli i działania wspierające jego integrację z rówieśnikami

OCEŃ RYZYKO I DOKONAJ ANALIZY SYTUACJI:

- przeprowadź ocenę sytuacji dziecka wraz ze specjalistą (psychologiem, pedagogiem lub wychowawcą), aby zaplanować kolejne działania zapewniające dziecku bezpieczeństwo

ROZMAWIJ Z DZIECKIEM:

- rozmawiaj z dzieckiem bez wywierania presji ani sugerowania odpowiedzi

PRZEKAŻ SWOJE OBSERWACJE SPECJALIŚCIE:

- przekaż niepokojące obserwacje pedagogowi, psychologowi szkolnemu lub koordynatorowi, dyrektorowi placówki

DOKUMENTUJ OBSERWACJE:

- zapisz w notatce służbowej datę, sytuację, zachowanie dziecka, ewentualne wypowiedzi oraz widoczne obrażenia

B) GDY ZAGROŻONE JEST ZDROWIE I ŻYCIE DZIECKA W ZWIĄZKU Z PRZEMOCĄ DOMOWĄ**ZAWIADOM ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY DS. PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ O KONIECZNOŚCI PODJĘCIA INTERWENCJI I ZAPEWNIENIA DZIECKU OCHRONY****71 78 23 591**

tel. do Zespołu Interdyscyplinarnego czynny od godz. 7.30 do 15.30

- Zespół Interdyscyplinarny powiadomi właściwego pracownika socjalnego, który rozpocznie interwencję:
 - przyjedzie na miejsce zdarzenia
 - zawiadomi policję i podmiot medyczny

TWOJE DZIAŁANIA DO CZASU PRZYJAZDU SŁUŻB:

- zapewnij bezpieczeństwo dziecku, stosując się do wewnętrznych standardów ochrony
- jeśli sytuacja wymaga natychmiastowej interwencji, wezwij Policję [nr alarmowy 112 lub 997]
- udokumentuj zdarzenie wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” i wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” dostarcz w ciągu 5 dni roboczych do Zespołu Interdyscyplinarnego: ul. Owsiana 4-6, pokój 1.15, parter, 53-513 Wrocław

17

PRC) PRZEBIEG PODEJMOWANEJ INTERWENCJI**WERYFIKACJA SYTUACJI:**

Pracownik socjalny, funkcjonariusz policji i podmiot medyczny podejmują decyzję o interwencji.

NATYCHMIASTOWA INTERWENCJA:

W razie wysokiego ryzyka dla życia dziecka, możliwe jest umieszczenie go u osoby najbliższej lub w pieczy zastępczej. O podjętych działaniach z udziałem dziecka pracownik socjalny powiadomi sąd rodzinny.

DZIAŁANIA W SYTUACJI BRAKU MOŻLIWOŚCI POWIADOMIENIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO:

- wezwij służby ratunkowe: policję i pogotowie ratunkowe dzwoniąc pod nr alarmowy 112 lub 997
- zapewnij dziecku bezpieczeństwo do czasu przyjazdu służb i działaj zgodnie z procedurami ochrony dzieci w Twojej placówce
- w razie wysokiego ryzyka zdrowia lub życia dziecka powiadom sąd rodzinny

STANDARDY PRAWIDŁOWEJ INTERWENCJI:

Współpraca służb: Działaj w koordynacji z policją, pracownikami socjalnymi i ochroną zdrowia.

Dyskrecja: Dbaj o prywatność dziecka i minimalizuj wpływ interwencji na inne dzieci i ich rodziców.

Bezpieczeństwo i komfort dziecka: Upewnij się, że dziecko czuje się bezpiecznie podczas rozmowy oraz badania – jeśli to możliwe, zapewnij udział osoby, którą zna.

CZYNNIKI WSPIERAJĄCE SKUTECZNĄ INTERWENCJĘ:

Dobre praktyki współpracy służb.

Efektywna komunikacja i wymiana informacji.

Optymalne wykorzystanie dostępnych zasobów.

WAŻNE KONTAKTY:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej,
tel. 71 78 23 591, e-mail: zespol.interdyscyplinarny@mops.wroclaw.pl

Telefon alarmowy – 112

Telefon dla nauczycieli i rodziców w sprawach bezpieczeństwa dzieci – 800 100 100

Numery telefonów dyżurnych Sędziów Rodzinnych:

- Sąd Rodzinny Wrocław Krzyki – 539 975 366
- Sąd Rodzinny Wrocław Fabryczna – 533 588 366
- Sąd Rodzinny Wrocław Śródmieście – 667 682 857

Centrum Pomocy Dzieciom

ul. Grabiszyńska 35-39 B we Wrocławiu, tel. 572 014 532, mail: cpd@nonlicet.pl

PAMIĘTAJ!

**TWOJE DZIAŁANIA MOGĄ BYĆ KLUCZOWE DLA ZAPEWNIENIA
BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY DZIECKA!**

2. WYKAZ INSTYTUCJI POMOCOWYCH

A) WSPARCIE PSYCHOLOGICZNE:

Specjalistyczna Poradnia Terapeutyczna w Zespole Placówek Oświatowych nr 3

adres: Borowska 101, 50-551 Wrocław

kontakt: **tel. 71 7986884 w. 100; www.spt.wroc.pl**

» rejestracja telefonicznie w godzinach 9.00 - 15.00

Zakres działań: terapia indywidualna, spotkania grupowe, terapia rodzinna oraz zajęcia o charakterze psychoedukacyjnym. Wszystkie zajęcia są bezpłatne.

Oferta pomocy psychologicznej skierowana jest do:

■ **Młodzieży** (ostatnie klasy szkoły podstawowej, szkoły średnie)

- » przeżywającej trudności wieku dorastania,
- » mającej problemy w nawiązaniu kontaktów z rówieśnikami,
- » popadającej w konflikty z rówieśnikami [klasa] i/lub dorosłymi [rodzice, nauczyciele],
- » pozbawionej wiary w siebie i swoje możliwości przeżywającej trudną sytuację rodzinną.

■ **Rodziców**

- » potrzebujących wsparcia w problemach wychowawczych z dzieckiem,
- » przeżywających trudne sytuacje życiowe, które negatywnie wpływają na funkcjonowanie dziecka,
- » chętnych do rozwijania swoich umiejętności wychowawczych.

■ **Rodzin**

- » potrzebujących pomocy w sytuacjach kryzysów życiowych,
- » mających trudności we wzajemnym porozumieniu się członków rodziny,
- » szukających rozwiązań trudności „siłami rodziny”.

■ **Nauczycieli**

- » potrzebujących konsultacji w trudnych przypadkach wychowawczych,
- » szukających wsparcia w rozwiązywaniu problemów zawodowych i życiowych.

W Poradni powołany jest Zespół Kryzysowy.

- W sytuacji kryzysu suicydalnego w szkole zespół psychologów i pedagogów SPT udziela każdorazowo wsparcia [po zgłoszeniu sytuacji przez szkołę/placówkę]:
 - » rozeznaje okoliczności zdarzenia [zbiera dostępne fakty],
 - » zapewnia tzw. „pierwszą pomoc psychologiczną”,
 - » stwarza przestrzeń do odreagowania emocji,
 - » planuje dalsze działania i wskazuje osoby, których te działania mają dotyczyć,

- » „odbarcza” z potencjalnego poczucia winy/nadmiernej odpowiedzialności,
- » stwarza przestrzeń do rozmowy o przeżyciach wokół zdarzenia (emocje/wspomnienia),
- » wspiera wychowawcę lub innego pedagoga w ewentualnym poinformowaniu klasy o zdarzeniu lub dalszej pracy z klasą po zdarzeniu,
- » prowadzi psychoedukację: informacja o naturalnych reakcjach w kryzysie, wskazanie potencjalnych niepokojących objawów, redukcja szkodliwych przekonań, zmniejszenie ryzyka wystąpienia objawów PTSD [zespołu stresu pourazowego].

Wsparcie udzielane jest: grupie uczniów, całej klasie, kadrze kierowniczej, nauczycielom i rodzicom, których dotknęło zdarzenie (na terenie szkoły/placówki/na terenie SPT).

B) WSPARCIE W ZAKRESIE MEDIACJI

Fundacja Dom Pokoju

Zakres działań: prowadzenie mediacji dla szkół – diagnoza szkolnego konfliktu, bezpłatne konsultacje i poradnictwo dla kadry pedagogicznej, rodziców, uczniów; warsztaty i szkolenia z zakresu rozwiązywania konfliktów, budowania zespołu dla całego środowiska szkoły.

adres: ul. Władysława Łokietka 5

kontakt: **538 208 660, pogotowie.mediacyjne@wcrs.pl**

strona: dompokoju.org

Fundacja Sancta Familia

Zakres działań: prowadzenie bezpłatnych mediacji w zakresie konfliktów szkolnych na linii uczeń-rodzic-nauczyciel.

adres: ul. Monte Casino 64

kontakt: **517 453 575, fundacja@safa.org.pl**

strona: sanctafamilia.pl